

На основу члана 34. став 1. тачка 3. Статута Правног факултета Универзитета Унион у Београду (бр. 9-9/23 - пречишћен текст од 12.6.2023. године), полазећи од Основа за кодекс о академском интегритету на високошколским установама у Републици Србији Националног савета за високо образовање од 24.10.2016. године, Кодекса о академском интегритету Универзитета Унион у Београду (бр. А 337-01/16 од 25.12.2016. године) и Кодекса професионалне етике Универзитета Унион у Београду (бр. А 008-01/23 од 7.3.2023. године), Наставно-научно веће Правног факултета Универзитета Унион у Београду, на својој 215. седници, одржаној 18.12.2023. године, доноси

КОДЕКС ПРОФЕСИОНАЛНЕ ЕТИКЕ

ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА УНИОН У БЕОГРАДУ

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Циљеви Кодекса

Члан 1.

Кодекс професионалне етике Правног факултета Универзитета Унион у Београду (у даљем тексту: Кодекс) доноси се у циљу очувања достојанства професије, очувања и унапређења моралних вредности, заштите вредности знања и подизања свести о одговорности чланова академске заједнице на Правном факултету Универзитета Унион у Београду (у даљем тексту: Факултет).

Примена Кодекса

Члан 2.

Кодекс се примењује у професионалном и јавном деловању чланова факултетске академске заједнице - наставног и научног особља, студената, ваннаставног особља, као и лица која нису чланови факултетске академске заједнице али учествују у наставном раду, научном раду или ваннаставним активностима Факултета.

Органи и тела Факултета дужни су да се, у оквиру својих надлежности, старају о остваривању етичких стандарда прописаних овим кодексом и да обезбеде потребне услове за упознавање чланова факултетске академске заједнице са правилима Кодекса.

Сви појмови употребљени у овом кодексу у граматичком мушком роду подразумевају природни женски и мушки пол лица на које се односе.

Начела академског интегритета

Члан 3.

Питања која нису изричито уређена овим кодексом решавају се у складу са етичким начелима садржаним у Основама за кодекс о академском интегритету на високошколским установама у Републици Србији и општим актима Универзитета и Факултета.

II. ЕТИЧКА ПРАВИЛА

Јавно иступање

Члан 4.

Чланови факултетске академске заједнице имају право на јавно иступање и слободу изражавања.

Чланови факултетске академске заједнице не смеју да посредно или непосредно забрањују, ометају, ограничавају или било чиме условљавају јавне наступе других чланова факултетске академске заједнице, односно слободу изражавања на тим наступима.

Приликом јавног иступања чланови факултетске академске заједнице дужни су да уз своје име наведу и пун назив Факултета као академске институције чији су чланови.

Објективност у раду

Члан 5.

Чланови факултетске академске заједнице дужни су да поступају непристрасно и не смеју да допусте да ставови или мишљења о појединцима, друштвеним групама и делатностима, који нису утемељени на искуству или рационалним аргументима, већ су донсти унапред и засновани су на неоправданим генсрализацијама, утичу на њихову објективност у академским, истраживачким, административним, пословним и управљачким делатностима.

Наставно особље дужно је да свим студентима понуди начелно исте могућности за стицање знања, да вреднује рад студената отворено, праведно, објективно и благовремено, да савесно провери сваки писани рад студента и обрати посебну пажњу на то да ли тај рад садржи неки од облика неакадемског понашања.

Примање поклона

Члан 6.

Чланови факултетске академске заједнице не смеју да траже нити да примају, за себе или за друга лица, поклоне или услуге, уколико постоји оправдана претпоставка да ће тиме бити извршен утицај на њихову објективност или испуњавање професионалних обавеза.

Злоупотреба положаја

Члан 7.

Чланови факултетске академске заједнице не смеју да користе свој положај за стицање било какве користи или погодности за себе или повезано лице.

При обављању својих професионалних обавеза и дужности чланови факултетске академске заједнице дужни су да избегавају стварање односа зависности према лицима која би могла да утичу на њихову непристрасност, а у случају да такав однос већ постоји дужни су да га отклоне.

Чланови факултетске академске заједнице дужни су да избегавају ситуације које могу за последицу да имају кршење објективности и непристраности, посебно између чланова академске заједнице који су у узајамном хијерархијском односу, односно које укључују оцењивање туђег рада и достигнућа, или одлучивање о статусу лица која су хијерархијски подређена, њиховом професионалном напредовању, погодностима, награђивању или кажњавању.

Професионално напредовање

Члан 8.

Процена успешности остваривања професионалних обавеза и професионалне компетенције члана факултетске академске заједнице мора да буде утемељена на унапред утврђеним и транспарентним критеријумима.

Члан факултетске академске заједнице дужан је да процене о условима за професионално напредовање других чланова заснива искључиво на критеријумима који су релевантни за вршење професионалних обавеза, а пре свега на показаној стручности, научним резултатима и академској честитости.

Недозвољен је сваки облик дискриминације у поступку вредновања услова професионалног напредовања, као и у самом поступку напредовања.

Наставници имају професионалну одговорност да брину о обезбеђивању подмлатка научне и наставне заједнице и да подстичу напредовање и осамостаљивање млађих чланова факултетске академске заједнице.

Сукоб интереса

Члан 9.

Чланови факултетске академске заједнице дужни су да избегавају ситуације у којима приватни интерес члана факултетске академске заједнице или приватни интерес са њим повезаног лица утиче или може да утиче на законито и непристрасно обављање професионалних обавеза и факултетских дужности.

Приватни интерес је било каква корист или погодност за члана факултетске академске заједнице или са њим повезаног лица.

Повезана лица су лица која се са чланом факултетске академске заједнице налазе у посебном односу заснованом на браку или ванбрачној заједници, крвном сродству у правој линији, односно у побочној линији закључно са другим степеном сродства, тазбинском сродству закључно са другим степеном сродства, односу заснованом на усвојењу, односу кумства, блиског пријатељства или интимне везе, као и сва друга лица која се према другим основама и околностима могу сматрати интересно повезаним са чланом факултетске академске заједнице.

Чланови факултетске академске заједнице не смеју радњама које проистичу из обављања њихових професионалних обавеза и факултетских дужности лица из става 3. овог члана стављати у повлашћен положај у односу на друга лица.

Ванакадемско деловање

Члан 10.

Чланови факултетске академске заједнице не могу обављати ниједан ванакадемски посао или делатност који су у супротности са њиховим професионалним обавезама на Факултету или утичу на њихов интегритет и објективност у вршењу академских дужности.

Коришћење људи у научном истраживању

Члан 11.

Физички интегритет, права и достојанство свих лица која учествују као испитаници и други учесници у научном истраживању морају да буду на одговарајући начин заштићени. Није дозвољено истраживање које може да проузрокује физичко, психичко или правно угрожавање учесника истраживања, стварање недопустивог ризика од угрожавања, као ни подржавање, подстицање или прикривање таквог истраживања које спроводе други чланови факултетске академске заједнице.

У научним истраживањима у којима учествују људи, поштује се принцип добровољности њиховог учешћа. Сагласност за учешће у истраживању подразумева свестан пристанак добијен након адекватног обавештавања учесника о њиховим правима, природи и циљевима истраживања, као и о начину њиховог учешћа. Чин пристанка се формализује давањем писмене или усмене сагласности учесника или, у посебним околностима, законског заступника или најближег сродника.

Истраживачи су у обавези да штите приватност и анонимност учесника, као и поверљивост података.

Забрана плагирања, лажног ауторства, аутоплагирања и измишљања и кривотворења резултата

Члан 12.

У научноистраживачком и стручном раду није дозвољено плагирање, лажно ауторство, аутоплагирање и измишљање и кривотворење резултата.

Забране из става 1. овог члана односе се на све писане радове наставног и научног особља и студената Факултета (семинарски рад, мастер рад, магистарски рад, докторска дисертација, рад у часопису, уџбеник, монографија, поглавља у зборницима и слично).

Забране из става 1. овог члана односе се и на несавесно и неодговорно приказивање или занемаривање чињеница у извештајима о наставном или научноистраживачком раду, укључујући и извештаје о оцени докторске дисертације, извештаје за избор у звање наставника или сарадника и слично. Посебну одговорност има ментор при изради докторске дисертације, односно наставник који усмерава студента у процесу израде других облика писаних радова.

Не представљају неакадемско понашање радње проистекле из грешке иза које стоје часне намере, а која је довела до занемарљивог обима плагијата или аутоплагијата.

Плагирање

Члан 13.

Плагирање је представљање туђих идеја или туђег рада, у целини или у деловима, без навођења изворног ауторства или изворника, односно противзаконито присвајање туђих интелектуалних творевина и научних резултата и њихово приказивање као својих, а нарочито:

1. дословно преузимање текста другог аутора, односно копирање из електронских или штампаних извора, са српског или страног језика, у целини или у деловима, без навођења имена аутора и извора из којег је текст преузет, као и без јасног обележавања преузетог дела;
2. препричавање или сажимање текста другог аутора из електронских или штампаних извора, са српског или страног језика, у целини или у деловима, без одговарајућег навођења имена аутора и извора из којег је текст преузет, као и без јасног обележавања препричаног дела;
3. непрецизно цитирање које не следи правила цитирања прихваћена у датој научној области;
4. представљање идеја других аутора као својих, без одговарајућег навођења имена аутора, односно извора из кога је текст преузет.

Чланови факултетске академске заједнице гарантују изворност научних и стручних радова које објављују, као и тачност у приказивању и навођењу информација о пореклу идеја и навода којима су се у раду користили.

Лажно ауторство

Члан 14.

Лажно ауторство је навођење као аутора лица које није учествовало у изради рада или изношење лажних података о аутору.

Чланови факултетске академске заједнице дужни су да као ауторе наводе све и само оне учеснике у процесу настајања научног или стручног рада који су интелектуално допринели раду.

Аутоплагирање

Члан 15.

Аутоплагирање је поновно објављивање, у целини или у деловима, свог раније објављеног или за другу сврху искоришћеног рада као новог и оригиналног, а да није изричито наведено да је у питању већ објављен или за другу сврху искоришћен рад.

Измишљање и кривотворење резултата

Члан 16.

Измишљање и кривотворење резултата је деловање којим се манипулише предметом, опремом или процесом истраживања, са циљем да резултати научног истраживања буду намерно подешени или тенденциозно протумачени.

Посебан облик измишљања и кривотворења резултата је несавесно и неодговорно приказивање чињеница у извештајима о наставном и научноистраживачком раду.

Измишљање препорука и лажно представљање академских достигнућа

Члан 17.

Забрањено је измишљање и преправљање препорука, као и лажно представљање академских достигнућа.

III. ОРГАНИ И ТЕЛА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ КОДЕКСА

Органи и тела за спровођење Кодекса

Члан 18.

У поступку за утврђивање повреда овог кодекса учествују Етичка комисија, Декан и Наставно-научно веће, а у појединим случајевима и Стручна комисија, Сенат и Комисија за професионалну етику Универзитета, у складу са општим актима Факултета и Универзитета.

Етичка комисија

Члан 19.

За потребе утврђивања повреда Кодекса Факултет образује Етичку комисију.

Етичка комисија има три члана које именује Наставно-научно веће, на предлог Декана, из реда наставника. Члан Етичке комисије не може бити наставник коме је изречена мера због утврђене повреде Кодекса.

Мандат чланова Етичке комисије траје три године уз могућност једног узастопног избора.

IV. ПОСТУПАК ЗА УТВРЂИВАЊЕ ПОВРЕДЕ КОДЕКСА

Покретање поступка

Члан 20.

Поступак за утврђивање повреде Кодекса покреће се подношењем захтева за утврђивање неакадемског понашања члана факултетске академске заједнице (у даљем тексту: захтев).

Захтев се подноси Етичкој комисији, у три примерка.

Захтев може поднети лице запослено на Факултету, студент или друго физичко лице, као и органи и тела Факултета, уколико постоји основана сумња да је поступањем члана факултетске академске заједнице учињена повреда етичких правила Кодекса.

Захтев обавезно садржи чињенице и доказе који указују на постојање повреде правила Кодекса, као и личне податке и потпис подносиоца.

Подаци о подносиоцу захтева из става 4. овог члана су поверљиви, уколико подносилац захтева то изричито затражи.

Рок за подношење захтева

Члан 21.

Захтев из члана 20. овог кодекса подноси се у року од три месеца од сазнања за повреду Кодекса, а најкасније у року од пет година од учињене повреде Кодекса, осим у случају повреде из члана 12. овог кодекса, када се захтев може поднети без обзира на рок.

Изузеће члана Етичке комисије

Члан 22.

Члан Етичке комисије против кога је покренут поступак уређен овим кодексом, или у односу на кога постоје други разлози за изузеће предвиђени законом којим се уређује општи управни поступак, дужан је да одмах по пријему захтева обавести Декана о постојању разлога за изузеће.

Декан је дужан да у року од седам дана од дана пријема обавештења из става 1. овог члана сазове седницу Наставно-научног већа ради изузимања члана Етичке комисије из става 1. овог члана и именовања новог члана Етичке комисије у предметном поступку.

Изузеће члана Етичке комисије, из разлога предвиђених ставом 1. овог члана, може да тражи и подносилац захтева, у ком случају Декан поступа на начин предвиђен ставом 2. овог члана.

Испитивање захтева пред Етичком комисијом

Члан 23.

По пријему захтева, Етичка комисија испитује да ли је надлежна да по захтеву поступа, да ли је захтев благовремен, поднет од стране овлашћеног лица и да ли садржи битне елементе прописане овим кодексом.

Уколико у поступку испитивања утврди да није надлежна да по захтеву поступа, да је захтев неблаговремен или да је поднет од стране неовлашћеног лица, Етичка комисија доноси решење о одбацивању захтева, у року од осам дана од дана пријема захтева.

Уколико у поступку испитивања утврди да захтев не садржи битне елементе прописане овим кодексом, или да није разумљив, Етичка комисија позива подносиоца да захтев уреди у року од осам дана од дана пријема позива. Уколико подносилац у датом року захтев не уреди, Етичка комисија решењем одбацује захтев.

Достављање захтева и писано изјашњење

Члан 24.

Уредно поднет захтев Етичка комисија доставља лицу против кога је покренут поступак, у року од осам дана од дана пријема захтева. Достављање се може извршити и путем електронске поште.

Лице против кога је покренут поступак дужно је да се писаним путем изјасни о поднетом захтеву у року од 15 дана од дана достављања.

Одлука о одбијању захтева и шиканирајућа пријава

Члан 25.

Када је на основу навода садржаних у самом захтеву или писменом изјашњењу лица против кога је поступак покренут очигледно да не постоји повреда Кодекса, Етичка комисија доноси решење о одбијању захтева.

У случају из става 1. овог члана, уколико утврди да одбијени захтев садржи елементе лажне или шиканирајуће пријаве, Етичка комисија може да покрене и одговарајући поступак ради утврђивања одговорности подносиоца захтева.

Основана сумња о постојању неакадемског понашања

Члан 26.

Уколико лице против кога је поступак покренут избегава да прими захтев, односно да се о захтеву писано изјасни, Етичка комисија, у року од најмање 25 а највише 30 дана

од дана када јој је захтев достављен, доноси закључак о постојању основане сумње да је лице против кога је поступак покренут одговорно за неакадемско понашање.

Закључак о постојању основане сумње на неакадемско понашање Етичка комисија може донети и након разматрања навода садржаних у захтеву и писаном изјашњењу лица против кога је покренут поступак.

У случају основане сумње о постојању неакадемског понашања из ст. 1. и 2. овог члана, Етичка комисија у року од осам дана од дана пријема писаног изјашњења, односно од дана доношења закључка поводом недостављања писаног изјашњења, подноси предлог Наставно-научном већу да образује стручну комисију.

Формирање Стручне комисије

Члан 27.

На првој седници након подношења захтева Етичке комисије, Наставно-научно веће, именује чланове стручне комисије (у даљем тексту: Стручна комисија) и упућује захтев Сенату Универзитета и Националном савету за високо образовање ради именовања два спољна члана Комисије.

Стручну комисију из става 1. овог члана чине два члана из реда наставника изабраних за одговарајућу научну област које, уз њихову сагласност, именује Наставно-научно веће, и два члана која су запослена на другој високошколској установи, од којих једног именује Сенат Универзитета а другог Национални савет за високо образовање.

У Стручну комисију се не може именовати лице које је у сукобу интереса, као ни наставник или истраживач који је претходно написао позитивну рецензију рада поводом кога је захтев поднет, ментор или члан комисије за оцену и комисије за одбрану, као ни подносилац захтева.

Стручна комисија је формирана даном обавештавања Декана о именовању последњег члана ове комисије. Декан је дужан да решење о формирању Стручне комисије достави свим њеним члановима.

Мишљење Стручне комисије

Члан 28.

Стручна комисија је овлашћена да предузима све потребне радње ради утврђивања да ли је лице против кога је поступак покренут учинило повреду етичких правила Кодекса на коју се у захтеву указује. У том циљу, Стручна комисија може да прибавља додатну документацију и информације за које сматра да могу бити од значаја.

По потреби, Стручна комисија може да затражи мишљење ментора, чланова комисије за оцену или комисије за одбрану, рецензента, одговарајућег стручног органа или тела Факултета или других стручних лица.

Стручна комисија доставља Етичкој комисији образложено стручно мишљење (у даљем тексту: Мишљење Стручне комисије) у року од 60 дана од дана када је формирана.

У изузетним случајевима, на образложени предлог Стручне комисије, овај рок може бити продужен за додатних 60 дана. Наведени рокови не теку у периоду од 15. јула до 20. августа.

Извештај са мишљењем Етичке комисије

Члан 29.

На основу Мишљења Стручне комисије и писаног изјашњења лица за које постоји основана сумња да се неакадемски понашало, Етичка комисија у року од 15 дана од дана пријема Мишљења Стручне комисије доставља Наставно-научном већу свој Извештај са мишљењем (у даљем тексту: Извештај Етичке комисије).

Извештај Етичке комисије обавезно садржи наводе о томе да ли је утврђена повреда правила Кодекса, као и у чему се таква повреда састоји.

Уколико утврди постојање повреде правила Кодекса, Етичка комисија може у оквиру извештаја из става 1. овог члана предложити да мере за повреду Кодекса буду изречене и ментору, рцензентима и члановима комисија за писање извештаја о наставном и научноистраживачком раду.

Уколико утврди да нема повреде правила Кодекса а да се захтев из члана 20. овог кодекса претежно заснива на неистинитим наводима или да садржи шиканирајуће елементе, Етичка комисија по службеној дужности покреће поступак за утврђивање етичке одговорности подносиоца захтева.

У извештају Етичке комисије мора посебно бити образложено постојање грешке из члана 12. став 4. овог кодекса.

Одлука Наставно-научног већа

Члан 30.

На првој наредној седници, након пријема Извештаја Етичке комисије, Наставно-научно веће доноси одлуку којом утврђује постојање или непостојање повреде правила Кодекса.

Одлука Наставно-научног већа из става 1. овог члана доставља се учесницима у поступку у року од осам дана од дана доношења.

Изрицање мера у случају повреде Кодекса

Члан 31.

Одлука Наставно-научног већа којом је утврђена повреда правила Кодекса представља основ за изрицање мера које су предвиђене општим актом Универзитета.

Изрицање мера у случају повреде правила Кодекса спроводи се сходно чл. 21-23. Кодекса о академском интегритету Универзитета Унион.

Право на жалбу

Члан 32.

Лице против којег је изречена мера због повреде правила Кодекса, као и подносилац захтева из члана 20. овог кодекса могу у року од 15 дана од дана пријема одлуке поднети жалбу Комисији за професионалну етику Универзитета Унион.

Поступак пред Комисијом за професионалну етику из става 1. овог члана спроводи се у складу са општим актом Универзитета.

Одлука Комисије за професионалну етику је коначна.

Понављање поступка

Члан 33.

Уколико се након доношења коначне одлуке појаве нове чињенице, које нису биле познате у току спровођења поступка за утврђивање повреде Кодекса, Етичка комисија може, након подношења образложеног захтева или по сопственој иницијативи, поновити поступак.

Евиденција о изреченим мерама

Члан 34.

Факултет води евиденцију о мерама изреченим због повреде правила Кодекса.

У евиденцију се уносе основни подаци о учиниоцу повреде, врсти повреде, изреченој мери и датум доношења одлуке.

Сходна примена закона којим се уређује општи управни поступак

Члан 35.

На питања од значаја за спровођење поступка за утврђивање неакадемског понашања која нису уређена овим кодексом сходно се примењују одредбе закона којим се уређује општи управни поступак.

Други поступци

Члан 36.

Поступак прописан овим кодексом не представља замену за грађанске, кривичне, управне, дисциплинске и друге поступке који су уређени законима и општим актима Универзитета и Факултета.

V. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Ступање на снагу

Члан 37.

Овај кодекс ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли и веб страници Факултета.

Ступањем на снагу овог кодекса престаје да важи Кодекс о академском интегритету Правног факултета Универзитета Унион у Београду од 13.4.2017. године.

Проф. др Вилета Беширевић

Објављено на огласној табли :

21.12.2023.

И-мнт